

**Державна установа «Інститут стоматології та щелепно-лицевої хірургії
Національної академії медичних наук України»**

Силабус курсу

Невідкладні стани, перша допомога на стоматологічному прийомі

Обсяг	Кількість кредитів ЄКТС – 3.0
Дні, час, місце	За розкладом занять
Викладач(і)	Анісімов М.В.
Контактний телефон	(048) 728 24 60, (048) 728 24 74
E-mail	instom.education@gmail.com
Робоче місце	Вулиця Рішельєвська, 11, Одеса, Одеська область, 65026
Консультації	Очні консультації

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися аудиторно (очно). Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Zoom, а також через листування електронною поштою, месенджери Viber (через створені у Viber групи).

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предметом вивчення навчальної дисципліни – поглиблення знань здобувачів стосовно надання невідкладної допомоги у амбулаторних стоматологічних умовах, етичних та правових аспектів надання невідкладної допомоги лікарем-стоматологом в амбулаторних умовах.

Пререквізити курсу: анатомія людини, гістологія, цитологія та ембріологія, патологічна анатомія, біологічна хімія, мікробіологія, вірусологія та імунологія, патоморфологія, патофізіологія, фармакологія, внутрішня медицина, соціологія, основні клінічні дисципліни (пропедевтики терапевтичної та дитячої терапевтичної стоматології, профілактики стоматологічних захворювань, терапевтична стоматологія, ортопедична стоматологія, хірургічна стоматологія, стоматологія дитячого віку, ортодонтія).

Постреквізити – «Стоматологія», «Медицина невідкладних станів», «Швидка медична допомога» та ін.

Мета курсу - здобуття здобувачами теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання

комплексних проблем у галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження та захисту дисертації в предметній області стоматології, результати якої мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Завдання дисципліни – вміння визначити основні принципи організації і надання екстреної медичної допомоги в Україні, оволодіння навичками діагностики невідкладних станів на стоматологічному прийомі, надання екстреної медичної допомоги відповідно до визначеного протоколу з медицини невідкладних станів з виконанням адекватних маніпуляцій, знання особливостей проведення реанімації у дітей, вивчення лікарських препаратів та приладів для надання невідкладної допомоги.

Очікувальні результати

В результаті вивчення дисципліни здобувач повинен знати:

- поняття про невідкладні стани, діагностика та надання невідкладної допомоги;
- стандарти Європейської Ради Реанімації та протоколи надання допомоги у амбулаторних стоматологічних умовах;
- принципи та методологія застосування апаратно - інструментальних методів невідкладної допомоги та реанімації хворих;
- оволодіння навичками та протоколами надання невідкладної допомоги при різних невідкладних станах;
- невідкладні стани у дітей та особливості надання допомоги;
- етичні та правові аспекти надання невідкладної допомоги лікарем - стоматологом в амбулаторних умовах.

В результаті вивчення дисципліни здобувач повинен вміти:

- визначити основні принципи організації і надання екстреної медичної допомоги в Україні;
- оволодіти навичками діагностики невідкладних станів на стоматологічному прийомі;
- навчитися розпізнавати невідкладні стани у роботі лікаря – стоматолога;
- навчитися визначити протокол з медицини невідкладних станів, який найбільше відповідає симптомам пацієнта;
- надати екстрену медичну допомогу відповідно до визначеного протоколу з медицини невідкладних станів з виконанням адекватних маніпуляцій;

- особливості надання проведення реанімації у дітей;
- вивчення лікарських препаратів та приладів для надання невідкладної допомоги;
- опанувати організаційними принципами надання екстреної медичної допомоги і випадку надзвичайних ситуацій мирного часу.

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі аудиторних занять – 44 години (лекції – 6 годин, семінари – 38 годин), організації самостійної роботи студентів – 46 годин. Під час викладання дисципліни використовуються методи: розповідь лектора, демонстрація Power Point з поясненням, бесіда, навчальні фільми, аналіз нової інформації. Під час виконання семінарських занять студенти користуються інформаційним ресурсом ДУ «ІСЦЛХ НАМН», алгоритмами виконання практичних вмінь і структурованими алгоритмами контролю вмінь. Самостійна робота при вивченні питань дисципліни забезпечується методичними розробками, наочними засобами навчання (презентації, навчальні фільми), інформаційним ресурсом ДУ «ІСЦЛХ НАМН», тематикою самостійних завдань, алгоритмами самоконтролю знань і вмінь.

Передбачається проведення групових консультацій (1 год. на тиждень згідно розкладу консультацій).

Рекомендована література:

1. І.Г. Круповницька, Ю.Г. Кононенко, Н.В. Нейко, М.М. Рожко. Невідкладні стани на амбулаторному прийомі у стоматолога. Навчальний посібник. Нова книга. Вінниця. - 2017: 288 с.
2. Бодулев О.Ю., Дикий О.М., Могильник А.І. та ін. Екстренна та невідкладна медична допомога. Навчальний посібник. - Вінниця: Нова книга, 2017. - 240 с.
3. Наказ МОЗ України від 15 січня 2014 р. № 34 «Про впровадження медикотехнологічних документів зі стандартизації екстреної медичної допомоги «Гіпертонічний криз», ««Раптова серцева смерть», «Гостра дихальна недостатність», «Гіповолемічний шок», «Гострі отруєння», «Тромбоемболія легеневої артерії».
4. «Bases of Dentistry. Основи стоматології». Маланчук В.О., Нова книга. – 2018. – 616 с.

5. Пропедевтика дитячої терапевтичної стоматології. Навчальний посібник. / Під ред. проф. Казакової Р.В. – Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2018. – 128 с.

6. Соколова І.І., Ярошенко О.Г. Профілактика в дитячій стоматології: навч.-метод. посібник для лікарів-інтернів, лікарів-стоматологів та студентів стомат. фак-ту. – Харків: ХНМУ, 2019. – 84 с.

7. Півторак В.І., Кобзар О.Б. Клінічна анатомія та оперативна хірургія. – Вінниця: «Нова Книга», 2021. – 568 с.

8. Хоменко Л.А. Пропедевтика дитячої терапевтичної стоматології. – Київ: «Книга Плюс», 2021. – 320 с.

9. Хоменко Л.А. Дитяча терапевтична стоматологія. Том 2. – Київ: «Книга Плюс», 2018. – 308 с.

10. Kaskova L.F., Vashcenko I.Yu., Berezha O.Ed. Propaedeutics of children therapeutic dentistry (manual). – Львів: «Магнолія 2006», 2019. – 202 с.

Теми семінарських занять:

Тема 1. Поняття про невідкладні стани та невідкладна допомога. Основні принципи медичної допомоги в стоматологічній практиці за стандартами Європейської Ради Реанімації. Оцінка гострого стану хворого. Підхід за системою ABCDE.

Тема 2. Принципи та методологія застосування апаратно-інструментальних методів невідкладної допомоги та реанімації хворих в амбулаторних стоматологічних умовах за стандартами Європейської Ради Реанімації. Принципи апаратного моніторингу невідкладних станів..

Тема 3. Невідкладна допомога при патології серцево-судинної системи. ГКС: напад стенокардії, гострий інфаркт міокарда, раптова коронарна смерть. Гіпертонічний криз. Синкопальні стани. Колапс. Кома. ТЕЛА (тромбоемболія легеневої артерії). ГЛШН (гостра лівошлуночкова недостатність). Клінічна та біологічна смерть.

Тема 4. Загальні принципи та техніка проведення серцево-легеневої реанімації. Принципи проведення автоматичної зовнішньої дефібриляції за стандартами Європейської Ради Реанімації.

Тема 5. Невідкладна допомога при розладах нервової системи. Судомний синдром. Гостре порушення мозкового кровообігу. Больовий шок. Особливості ведення стоматологічних хворих з психо-неврологічною патологією.

Тема 6. Невідкладна допомога при розладах ендокринної системи. Гіпо - і гіперглікемічна кома, кетоацидотична кома та тиреотоксичний криз. Гостра недостатність надниркових залоз (гострий гіпокортицизм).

Тема 7. Анафілактичний шок, набряк Квінке, кропивниця, гострі токсикоз-алергічні ураження шкіри та слизових оболонок. Невідкладна терапія в амбулаторних умовах.

Тема 8. Невідкладна допомога при патології дихальної системи. Невідкладна допомога при гіпервентиляції та загостренні хронічного обструктивного захворювання легень (ХОЗЛ).

Тема 9. Невідкладна допомога при непрохідності дихальних шляхів. Асфіксія (клінічні форми). Техніка та принципи конікотомії.

Тема 10. Невідкладна допомога при ураженні токсичними речовинами (в т.ч. кислотами та лугами). Гострі отруєння. Стан гіпо - та гіпертермії. Електротравма.

Тема 11. Невідкладна допомога при травматичних ушкодженнях (в т.ч. ЩЛД). ЧМТ. Забій та струс головного мозку. Пошкодження спинного мозку.

Тема 12. Невідкладна допомога при гострих кровотечах (в т.ч. ЩЛД). Методи та принципи зупинки кровотечі.

Тема 13. Перелік лікарських препаратів та приладів для надання невідкладної допомоги в умовах стоматологічного кабінету (клініки).

Тема 14. Невідкладні стани у дітей. Оцінка гострого стану у дитини. Підхід ABCDE. Принципи та особливості проведення реанімації у дітей. Перша медична допомога при обструкції дихальних шляхів стороннім тілом.

Тема 15. Професіональні, етичні та правові аспекти надання невідкладної допомоги лікарем-стоматологом в амбулаторних умовах.

ОЦІНЮВАННЯ

Методи поточного контролю. Поточний контроль здійснюється на основі щоденного контролю теоретичних знань, практичних навичок шляхом усного опитування, комп'ютерного тестування. Наприкінці вивчення дисципліни поточна успішність розраховується як середній поточний бал.

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті

Оцінка	Структура оцінки поточної навчальної діяльності одного семінарського заняття
Відмінно «5»	Здобувач вільно володіє матеріалом, приймає активну участь в рольовій грі, впевнено демонструє практичні навички під час огляду здорової та хворої дитини та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.

Добре «4»	Здобувач добре володіє матеріалом, приймає участь в рольовій грі, демонструє практичні навички під час огляду здорової та хворої дитини та інтерпритації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень з деякими помилками, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
Задовільно «3»	Здобувач недостатньо володіє матеріалом, невпевнено приймає участь в рольовій грі, демонструє практичні навички під час огляду здорової та хворої дитини та інтерпритації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень з суттєвими помилками.
Незадовільно «2»	Здобувач не володіє матеріалом, не приймає участь в рольовій грі, не демонструє практичні навички під час огляду здорової та хворої дитини та інтерпритації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень.

Форми і методи підсумкового контролю.

Формою підсумкового контролю є залік.

Мінімальна конвертована сума балів поточної успішності для дисципліни вираховується шляхом складання кількості балів, що відповідають оцінці «3» на кожному занятті та складає 120 балів.

Максимальна кількість балів за навчальну діяльність складає 200 балів. Оцінювання проводиться за традиційною 4-бальною системою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») при оцінюванні теоретичних знань та практичних навичок.

Кількість балів з дисципліни, конвертується у 4-х бальну шкалу таким чином:

Кількість балів	Оцінка ECTS	Традиційна оцінка
180 – 200	«відмінно»	«зараховано»
150 – 179	«добре»	
120 – 149	«задовільно»	
0 – 119	«не задовільно»	«не зараховано»

Результати складання заліку оцінюються за двобальною шкалою: «зараховано» і «не зараховано»:

«ЗАРАХОВАНО» заслуговує аспірант, якій відвідав всі семінарські заняття, виявляє теоретичні знання в об'ємі навчальної програми курсу, оволодів практичними навичками, засвоїв основну та ознайомився з додатковою літературою, вірно відповів на тестові запитання (більше 71%).

«НЕ ЗАРАХОВАНО» отримує аспірант, який не виявив теоретичних знань в об'ємі навчальної програми курсу, не володіє основними практичними

навичками. Протягом семестру пропускав без поважних причин практичні заняття з елективного курсу. Не розв'язав вірно 70% тестових запитань.

Самостійна робота (СР) здобувачів

Робота здобувачів складається з самостійного вивчення певного переліку тем або тем, що потребують поглибленого вивчення. СР контролюється за допомогою тестів та контрольних робіт. Питання з тем, що відведені на самостійне вивчення включені до контрольних заходів. Увесь обсяг СР містить завдання які вимагають від студента систематичної самостійної роботи.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Здобувач повинен оволодівати знаннями, виконувати всі види навчальних завдань, проходити всі види навчального контролю, відвідувати всі види і форми занять, що передбачені навчальним планом, не допускаючи пропусків та запізень.

Політика щодо дедлайнів та перескладання.

Пропущену лекцію студент відробляє у вигляді написання реферату за темою лекції. Пропущене практичне заняття студент відробляє шляхом опитування під час відпрацювання заняття викладачу.

Політика щодо академічної доброчесності.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання.

Неприйнятними у навчальній діяльності учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної та вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання,
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, мікронавушників, телефонів, смартфонів тощо),
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувач освіти може бути притягнутим до такої академічної відповідальності:

- зниження оцінки (іспиту, заліку тощо);
- повторне проходження оцінювання (іспиту, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, тести тощо);

- повторне проходження відповідного освітнього компоненту освітньої програми;
- відрахування.

Політика щодо відвідування та запізень.

Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

Мобільні пристрої.

Допускається використання смартфона, планшету або іншого пристрою з дозволу викладача.

Поведінка в аудиторії.

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим Положенням про академічну доброчесність та Етичного кодексу співробітників та осіб, які працюють та навчаються у ДУ «ІСЦЛХ НАМН», у відповідності до Кодексу академічної доброчесності ДУ «ІСЦЛХ НАМН» та взаємин наукової спільноти ДУ «ІСЦЛХ НАМН», Політики попередження і боротьби із дискримінацією, сексуальними домаганнями та булінгом у ДУ «ІСЦЛХ НАМН», Порядку перевірки текстових документів на наявність академічного плагіату у ДУ «ІСЦЛХ НАМН».